

Filmformaten en kaders

Speelfilms worden opgenomen in verschillende formaten. Al jaren gebeurt dat vaak in het cinemascope formaat, dat is een verhouding van 2.35:1 waarbij 2.35 de lengte en 1 de hoogte van het beeld is. Heerlijk breed beeld dus. Om mensen naar de bioscoop te lokken. Zo zie je The Magnificent Seven van muur-tot-muurprojectie. Ook wel the big screen genoemd. En in de bioscoop projecteren ze uiteraard altijd in het goede formaat.

Maar op tv zie je de film vrijwel nooit zo. Want zo'n breedbeeldfilm past niet op een tv-scherm, zelfs niet op een modern 16:9 tv-scherm. Behalve als je er onder en boven zwarte balken aan toevoegt.

'oud' 4:3 toestel

nieuw 16:9 toestel

Maar daar houdt men in de tv-wereld niet zo van. Dus persen ze de film in het scherm, zodat we geen zwart onder en boven in beeld hebben. Dat weghalen van het zwart kan op vier verschillende manieren. Allemaal even fout, hemeltergend en tenenkrommend.

Manier 1: men snijdt (cropt) stukken van het beeld af. Brrr. Toch? Of vindt u het wel meevalen? Je snapt tenslotte nog steeds wat de man doet. Dat is waar. Maar wacht maar.

Le Mépris van Jean-Luc Godard

Zoals u al wel ziet gaat het in deze scène niet zo goed tussen Piccoli en Bardot (die om Piccoli te pesten een zwarte pruik heeft opgezet.) Een goeie film vertelt heel, heel veel met het kader.

Maar op tv zie je dus geen ruzie en verwijdering maar zie je enkel dit:

(of de andere helft, zonder Bardot).

Je mist dus niet alleen de esthetiek van het kader maar vooral een groot deel van de betekenis van de scène. Godard had ze immers ook naast elkaar kunnen zetten.

Manhattan van Woody Allen

In Manhattan van Woody Allen wordt Diane Keaton gebeld door een vroegere minnaar. Hij wil graag weer met haar afspreken maar zij ziet dat niet meer zitten. Op het moment dat het shot met hem erin verschijnt, blijkt dat we een tijdje moeten zoeken om hem te vinden.

Allen leidt op een geniale manier eerst onze blik van de man vandaan door de voorbijgangster in het midden. Pas na een paar seconden traceren we de ex. Ongetwijfeld bedoelt Allen hiermee het gevoel over te brengen dat hij bij Keaton al vrijwel uit beeld is, onvindbaar. Helaas zag diegene die de film hapklaar maakte voor tv-uitzending de man ook niet. In plaats daarvan zagen we:

(en begrepen we niet wie we hoorden praten).

Ook hier is de betekenis van het kader volledig weggevalen.

Nu heeft u wellicht inmiddels een 'breedbeeld'scherm van 16:9. Ook dan passen ze niet en blijven veel films zonder zwart onbegrijpelijk. En vergeet niet: in vliegtuigen en op veel hotelkamers hangen en staan nog steeds 4:3 toestellen. De films die daarvoor geschikt gemaakt zijn, komen ook in de handel. En dan kost Jaws in de ene winkel € 3,- en in een andere winkel € 8,-. Het lijkt dezelfde film maar als je pech hebt is de goedkope versie de tv- of vliegtuigversie; in 4:3 dus.

Nu de moraal van dit verhaal: kijk geen speelfilm op tv als er geen zwarte balken onder en boven zitten. Als je dan besluit de film te kopen, check dan eerst op www.imdb.com het originele formaat (aspect ratio):

Check dit vervolgens in de winkel op de achterkant van de DVD doos om er zeker van te zijn dat je je met The Magnificent Drie en een Half niet thuis in een vliegtuig waant!

gdegraaff@villamedia.nl

